

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
2021**

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 140-Н від 25 серпня 2021 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **О. В. Манжура**, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. М. Бобух**, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ.

Відповідальний редактор:

А. С. Ткаченко, к. т. н., директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

Л. М. Шимановська-Діаніч, д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту ПУЕТ;

Т. В. Онішко, д. і. н., професор, завідувач сектору документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах кафедри менеджменту ПУЕТ;

Л. С. Франко, ст. викладач, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

М. Є. Розоза, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу ПУЕТ;

Г. О. Бірта, д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи ПУЕТ;

Г. П. Хомич, д. т. н., професор, завідувач кафедри технологій харчових виробництв і ресторанного господарства ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. Навчально-науковий
3-41 інститут денної освіти : у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – Ч. 1. –
334 с.

ISBN 978-966-184-417-8

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Готельно-ресторанна справа; Харчові технології; Освітні педагогічні науки; Облік і оподаткування; Менеджмент; Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; Публічне управління та адміністрування; Комп'ютерні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування; Економіка; Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Товарознавство та експертиза в митній справі; Маркетинг.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

ISBN 978-966-184-417-8

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021

Богдан Я. С., Кононец Н. В. Формування ключових компетентностей майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи як педагогічна проблема	119
Бондар С. П., Усанов І. В. Сучасні інноваційні підходи в навчальному процесі.....	124
Бондаренко В. С., Тодорова І. С. Особливості соціалізації студентів в умовах дистанційного навчання	129
Бузила М. М., Усанов І. В. Формування педагогічної свідомості майбутніх викладачів закладів вищої освіти	134
Бутенко К. А., Усанов І. В. Полікультурна освіта в сучасному вітчизняному педагогічному дискурсі.....	139
Варі Н. П., Тодорова І. С. Сучасні інноваційні технології та їх використання в навчальній діяльності	144
Веремійчик А. А., Усанов І. В. Конструктивні функції конфлікту	152
Воскобойник А. В., Кононец Н. В. Організаційно-методичні умови управління діловими комунікаціями в колективі в межах інноваційної діяльності закладу вищої освіти	157
Гриценко В. С., Кононец Н. В. Аналіз досвіду формування комунікативної компетентності у майбутніх фахівців готельного бізнесу	163
Гроза В. А., Усанов І. В. Проектна діяльність як педагогічна умова формування проектної компетентності майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи	167
Денисенко В. В., Усанов І. В. Інформаційне середовище як фактор змін університетської освіти.....	171
Деркач А. Г., Усанов І. В. Музейна педагогіка в практиці сучасного закладу вищої освіти	178
Ємець В. Т., Шара С. О. Застосування інтерактивних технологій навчання (на прикладі викладання харчових технологій для студентів напрямку «Професійна освіта»).....	184

ної поведінки та комунікативної взаємодії, вміння розрізняти конструктивні/деструктивні функції конфлікту є умовами формування конфліктологічної компетентності майбутніх фахівців.

Володіння такими знаннями формує вміння вносити позитивні корективи у міжособистісні відносини, бажання набувати досвіду раціонального стилю поведінки як життєвої перспективи, прагнення опанувати нові знання у цьому напрямку з метою створення безконфліктного середовища і взаємин.

Список використаних джерел

1. Анцупов А. Я. Словарь конфликтолога / Анцупов А. Я., Шипилов А. И. – Санкт-Петербург : Питер, 2006.
2. Волков Е. Н. Необходимость конфликта или Конфликт-Проблема-Человек [Електронний ресурс] / Волков Е. Н. 2015. – URL: <http://evolkov.net/conflict/Volkov.E/Volkov.E.Confl>. – Назва з екрана.
3. Гірник А. Конфліктологічна компетентність як складова професійної компетентності сучасного фахівця [Електронний ресурс] / Гірник А. // Соціально-гуманітарні вектори педагогіки вищої освіти : III Міжнар. наукова конф., Харків, 13–14 травня. – Харків : ХНТУСГ ім. П. Василенка, 2011. – С. 19–22.
4. Котлова Л. О. Формування конфліктологічної компетентності майбутніх практичних психологів / Котлова Л. О. // Практична психологія освіти XXI ст.: проблеми та перспективи : Всеукраїнська наук.-практ. конф., Умань, 20–21 травня. – Умань: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2014. – С. 180–184.
5. Миронова О. М. Конфліктологія : навч. посіб. / О. М. Миронова, О. В. Мазоренко. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. – 168 с.

УДК 378.1

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ УМОВИ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВИМИ КОМУНІКАЦІЯМИ В КОЛЕКТИВІ В МЕЖАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

А. В. Воскобойник, магістр спеціальності *Освітні, педагогічні науки освітня програма «Педагогіка вищої школи»*

Н. В. Кононец, д. пед. н., доцент – науковий керівник.

Анотація. У статті схарактеризовано організаційно-методичні умови управління діловими комунікаціями в колективі у ме-

жах інноваційної діяльності ЗВО: розроблення алгоритму безперервного впровадження інноваційних змін в управлінні діловими комунікаціями в колективі ЗВО; проведення для колективу науково-педагогічних працівників тренінгу «Ефективні ділові комунікації в ЗВО»; забезпечення й координація індивідуальної траєкторії професійного зростання науково-педагогічних працівників.

Ключові слова: організаційно-методичні умови, ділові комунікації, вища школа, заклад вищої освіти, інноваційна діяльність, колектив, науково-педагогічні працівники, управлінська компетентність.

Abstract. The article characterizes the organizational and methodological conditions of business communications management in the team within the innovative activities of higher education institutions: development of an algorithm for continuous implementation of innovative changes in the management of business communications in the team of higher education; conducting training for the team of research and teaching staff “Effective business communications in higher education”; providing and coordinating the individual trajectory of professional growth of scientific and pedagogical workers.

Key words: organizational and methodological conditions, business communications, higher school, institution of higher education, innovation, staff, research and teaching staff, management competence.

Постановка проблеми. Управлінська компетентність як складник професіоналізму як викладача сучасної вищої школи, так і освітнього менеджера передбачає здатність критично мислити, приймати рішення; вміння адаптуватися до динамічних умов професійної діяльності, оптимізувати ресурси для реалізації особистісних якостей в умовах інноваційної діяльності та створення сприятливої атмосфери у колективі закладу вищої освіти (ЗВО). Це актуалізує проблему пошуків умов управління діловими комунікаціями в колективі у межах інноваційної діяльності ЗВО.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблематику формування управлінської компетентності педагога, зокрема,

викладача вищої школи, освітнього менеджера, різноаспектно досліджували Є. Белова, Л. Боханова, Л. Грицяк, Л. Даниленко, Г. Єльнікова, Л. Карамушка, В. Крижко, С. Колодезнікова, О. Мармаза, Є. Павлютенков, М. Поташник, Н. Савіна, Н. Сас, А. Черниш та інші науковці, які зазначають, що ефективне управління діловими комунікаціями в колективі залежить від високого рівня управлінської компетентності освітнього менеджера. Відтак, це актуалізує пошуки методик підготовки майбутніх освітніх менеджерів до ефективної управлінської діяльності. Проте зазначимо, що проблема визначення організаційно-методичних умов управління діловими комунікаціями в колективі у межах інноваційної діяльності ЗВО не стала предметом спеціальних досліджень.

Формулювання мети. Метою статті є характеристика організаційно-методичних умов управління діловими комунікаціями в колективі у межах інноваційної діяльності ЗВО.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під організаційно-методичними умовами управління діловими комунікаціями в колективі у межах інноваційної діяльності ЗВО розуміємо сукупність специфічних взаємопов'язаних факторів (мети, змісту, форм та методів діяльності, ділової комунікації у колективі тощо), необхідних для здійснення системного впливу на особистість працівників з метою розвитку в процесі професійно-педагогічної діяльності їх професійної компетентності, а також створення сприятливої атмосфери у колективі загалом.

У процесі виявлення та обґрунтування організаційно-методичних умов управління діловими комунікаціями в колективі у межах інноваційної діяльності ЗВО ми враховуємо: загальні підходи до організації та здійснення управління освітнім процесом, упровадження інновацій у ЗВО, а також до процесу управління діловими комунікаціями в колективі; специфіку організації освітнього процесу та його диференціацію на різні види діяльності; зміст і структуру професійної компетентності викладачів ЗВО.

Аналітичне осмислення наукового доробку вчених (Г. Архангельський (2011), Л. Білий (2006), М. Гриньова (2021), Н. Ко-

нонец (2012, 2020, 2021), О. Мармаза (2017), Н. Сас (2015) та ін.) дає нам можливість визначити низку організаційно-методичних умов, упровадження яких сприятиме підвищенню якості управління діловими комунікаціями в колективі у межах інноваційної діяльності ЗВО та формуванню у майбутніх освітніх менеджерів готовності до ефективної управлінської діяльності.

До таких умов, на нашу думку, належать:

1) розроблення алгоритму безперервного впровадження інноваційних змін в управління діловими комунікаціями в колективі ЗВО;

2) проведення для колективу науково-педагогічних працівників тренінгу «Ефективні ділові комунікації в ЗВО»;

3) забезпечення й координація індивідуальної траєкторії професійного зростання науково-педагогічних працівників.

Імплементация алгоритму безперервного впровадження інноваційних змін в управління діловими комунікаціями в колективі ЗВО відбувається в такій послідовності: 1) початок алгоритму – уніфікація процесу модернізації та введення нових практик в управління діловими комунікаціями в колективі; 2) моніторинг зовнішніх і внутрішніх рушіїв управління діловими комунікаціями в колективі; 3) вибір політики впровадження змін у процес управління діловими комунікаціями в колективі; 4) визначення генератора майбутніх ідей; 5) формування менеджерської команди; 6) формулювання проєктної ідеї розвитку ділової комунікації; 7) створення команди конкретного проєкту з упровадження нових управлінських прийомів, технологій покращення ділових комунікацій, атмосфери у колективі, наділеної необхідними повноваженнями; 8) визначення конкретних управлінських дій; 9) мотивація членів науково-педагогічного колективу; 10) виконання проєкту; 11) оцінювання проєкту; 12) фіксація параметрів впливу; 13) завершення проєкту, аналіз його ефективності та результативності; 14) визначення іншого об'єкта інноваційного управління діловими комунікаціями в колективі (Кононец, 2012, Мармаза, 2017, Сас, 2015).

Зміст тренінгу «Ефективні ділові комунікації в ЗВО», метою якого є набуття системи знань з ефективного управління діло-

вими комунікаціями в колективі в умовах інноваційної діяльності, базується на особливостях професійної етики педагога та освітнього менеджера (рис. 1).

Рисунок 1 – Зміст тренінгу
«Ефективні ділові комунікації в ЗВО»

Управління діловими комунікаціями в колективі в умовах інноваційної діяльності ЗВО шляхом координації процесу розвитку професійної компетентності науково-педагогічних працівників (розкриття, розвиток, реалізація їх потенціалу й заохочення до інновацій) буде успішним, якщо освітніми менеджерами (топ-менеджментом ЗВО) будуть братися до уваги такі фактори:

- знання – знання рівня освіченості, загальної культури та професійної підготовки кожного викладача, його здібностей, коло інтересів;
- атмосфера поваги й успіху – створення в колективі атмосфери поваги і довіри до науково-педагогічних працівників,
- створення в колективі ситуації успіху (цілеспрямованого, спеціально організованого комплексу умов, що дозволяє кожному науково-педагогічному працівникові розкритися, досягти значних результатів у професійно-педагогічній діяльності, котрі супроводжуються позитивними емоційними, психологічними переживаннями, вияв уваги до його потреб, мотивів і запитів);

– взаємозв'язок – здійснення постійного взаємозв'язку топ-менеджменту ЗВО й науково-педагогічних працівників;

– сприяння – всебічне сприяння розвитку професійної компетентності науково-педагогічних працівників шляхом залучення до різноманітних заходів, які дадуть їм можливість проявити себе;

– допомога – допомога кожному з науково-педагогічних працівників в узагальненні й дисемінації науково-педагогічного досвіду на основі синтезу теорії і практики (Архангельський, 2005, Білий, 2006, Kononets, Pchenko, Mokliak, 2020).

Висновки. Таким чином, до організаційно-методичних умов управління діловими комунікаціями в колективі у межах інноваційної діяльності ЗВО відносимо: розроблення алгоритму безперервного впровадження інноваційних змін в управління діловими комунікаціями в колективі ЗВО; проведення для колективу науково-педагогічних працівників тренінгу «Ефективні ділові комунікації в ЗВО»; забезпечення й координація індивідуальної траєкторії професійного зростання науково-педагогічних працівників.

Список використаних джерел

1. Архангельський Г. А. Тайм-драйв: як встигати жити і працювати / Архангельський Г. А. – Москва : Манн, Іванов і Фербер, 2005. – 240 с.
2. Білий Л. Г. Методика перевірки ефективності управління вищим навчальним закладом (на прикладі Хмельницького інституту МАУП) / Білий Л. Г. // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Сер.: Педагогіка. – 2006. – № 6. – С. 172–179.
3. Кононец Н. В. Вебтехнології при ресурсно-орієнтованому навчанні дисципліни «Управління навчально-виховним процесом» / Кононец Н. В. // Вища школа: науково-практичне видання. – 2020. – № 2 (187). – С. 15–26.
4. Кононец Н. В. Педагогічні інновації вищої школи: ресурсно-орієнтоване навчання. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Кононец Н. В. – Полтава, 2012. – Вип. 54. – С. 76–80.

5. Кононец Н. В. Компетентнісний підхід у професійній діяльності: електронний посібник для самостійної роботи та дистанційного навчання студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент освітньої програми Менеджмент (Управління навчальним закладом) / Кононец Н. В., Гриньова М. В. – Полтава, 2021. – 26 с.
6. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації / Мармаза О. І. – Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. – 126 с.
7. Сас Н. М. Тенденції професійної підготовки майбутніх керівників навчальних закладів до інноваційного управління (теоретико-методологічний аспект): дис. ... д-ра пед. н.: спеціальність 13.00.04 – «Теорія та методика професійної освіти» / Сас Н. М. – Черкаси, 2015. – 558 с.
8. Kononets N., Ichenko O., Mokliak V. Future teachers resource-based learning system: experience of higher education institutions in Poltava city, Ukraine. Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE. July 2020. ISSN 1302-6488. – Vol. 21, № 3, Article 14. – P. 199–220.

УДК 378

АНАЛІЗ ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

***В. С. Гриценко**, магістр спеціальності Освітні, педагогічні науки освітня програма «Педагогіка вищої школи»*

***Н. В. Кононец**, д. пед. н., доцент кафедри педагогіки та суспільних наук – науковий керівник*

Вищий навчальний заклад Укоопспілки Полтавський університет економіки і торгівлі

Анотація. Статтю присвячено питанням формування комунікативної компетентності у майбутніх фахівців сфери готельного бізнесу. Акцент зроблено на підборі ефективних педагогічних інструментів, зокрема проектних методів навчання.

Ключові слова: комунікативна компетентність, педагогічні засоби, педагогічні методи, готельний бізнес.

Abstract. The article is devoted to the formation of communicative competence in future professionals in the field of tourism.